

Генерал Љубиша Диковић,
начелник Генералштаба Војске Србије

Пратећи кодове времена

Упркос свим напорима које Министарство одбране и Војска чине, ове године, нажалост, неће бити побољшања животног стандарда припадника наше војске. Њихова просечна плата износи око 44.000 динара, што је на нивоу републичког просека, а око 12.000 нема решено стамбено питање. Морамо да штедимо, рационално трошимо одобрена средства, повећамо ниво одговорности и ефикасности рада на радним местима, али и да нађемо начин да професионалним војницима, после истека уговорног рока, обезбедимо предност у запошљавању у државним институцијама.

Вредности из прошлости које не постоје у садашњости могу се означити као баласт и традиционализам. А само традиција, као велика река, тече кроз садашњост и стиже до будућности. Није добро заборавити своју традицију. Јер, ко је спреман да се одрекне вредности у својој традицији, забележио је један психоаналитичар, тај није далеко од варварске визије стварности.

Управо о таквом сусрету традиције и модерности, истинском идеалу којем стреми и који потврђује наша војска, својеврсном оквиру за свакодневно деловање и њену вредносну вертикалу, најпре нам је говорио генерал Љубиша Диковић, начелник Генералштаба, са којим смо разговарали пред највећи војни празник – Дан Војске Србије.

– Традиција, оно што је из минулих времена остало као вредно чувања, даје нам стабилност. Модерност, оно што је уписано у концептуалне кодове времена у којем живимо, чини нас способним да ефикасно одговоримо на савремене безбедносне изазове.

С једне стране, морамо знати одакле потичемо, да бисмо знали ко смо. Ако не знамо ко су и какви су нам били преци, како ћемо знати да ли смо их достојни? Онај ко не сагледава историјске путеве, тај не види ни путеве будућности, нити може да одгнетне изазове који предстоје. С друге стране, праћење савремених трендова у свету јесте наша насушна потреба. Морамо бити на извору догађаја, да их правилно процењујемо у новом контексту и уочавамо тенденције, речју – да се модернизујемо.

Ко жели да опстане мора да се ослони на прошлост, да се ухвати уко-

штац са савременошћу и гледа у будућност.

Гледајући у будућност на основу искустава које смо имали, Министарство одбране већ ради на изменама неколико закона и уредби, од којих посебно истичем „Нацрт закона о изменама и допунама Закона о одбрани и Закона о Војсци Србије”, којима ће се још боље уредити област одбране земље, а Војсци омогућити да ефикасније реализује задатке.

Које организационе промене, сīога, можемо очекивати у Војсци Србије до краја године?

– Војска је сложен, динамичан и „жив” систем, који се увек припрема за садашње и будуће изазове, па је зато увек у процесу доградње и унапређења организације. Морам да кажем, јер је значајно да сви у Војсци о томе буду информисани, промене ко-

ЦЕНТРАЛНА СВЕЧАНОСТ У УЖИЦУ

На који начин ћемо ове године обележити Дан Војске Србије – 23. април?

– Централна свечаност одржаће се 16. априла у Ужицу. Као и претходних година, очекујемо да овој свечаности присуствује председник Републике, велики број државних функционера, представника цркава и верских заједница и страних војних представника акредитованих у нашој земљи, као и грађани Србије. Организоваћемо свечани дефиле јединица наше војске, тактичко-технички збор наоружања и војне опреме и приказ оперативних способности.

Предвиђен је пријем одређеног броја припадника Министарства и Војске, који су постигли изузетне резултате у раду, код председника Републике Србије, као и заједнички пријем министра одбране и начелника Генералштаба, те церемонија свечаног уручивања одликовања припадницима система одбране.

У складу с наредбом председника Републике, уочи Дана Војске Србије извршиће се почасна артиљеријска паљба, испаливањем десет плотуна из шест артиљеријских оруђа са Савске терасе Калемегданског парка у Београду. Такође, положићемо венце на гробове и споменике борцима и истакнутим војсковођама ослободилачких и одбрамбених ратова, а Репрезентативни оркестар Гарде и Војни оркестар из Ниша извешће променадни дефиле у Београду и Нишу, а у свим командама, јединицама и установама Војске организоваће се војне свечаности, приједи за чланове породица погинулих припадника, борацких организација и осталих институција и организација с којима сарађују.

је нас очекују неће изазвати губитак радних места за припаднике Војске Србије. Није, дакле, реч о смањењу, него о унапређењу ефикасности наше војске и њених целина.

Приоритетни задаци јесу доградња постојеће организацијске структуре Војске Србије, оптимизација нивоа командовања и утврђивање надлежности свих организационих целина, а све ради изградње и одржавања нивоа оперативних и функционалних способности потребних за извршавање задатака и мисија одбране Републике Србије.

У складу с Министарским упутством за 2014. годину, основни приоритети односе се на доградњу организације Војске, рационализацијом формацијских и радних места у њеним управним и командним структурама, суштинску интеграцију Министарства одбране и Војске Србије без дуплирања функција и преклапања надлежности, затим рационализацију система војног здравства, као и система обуке, те преиспитивање оправданости постојања појединих центара за обуку. Промене ће обухватити и рационализацију броја формацијских места у командама за развој територијалних бригада, преиспитивање броја и структуре формацијских места по чиновима у командама оперативног и тактичког нивоа, као и примену новог концепта активне резерве.

Шта ће бити тежиште у обуци припадника наше војске и на којим ће домаћим и међународним вежбама учествовати?

– Тежиште у обуци током 2014. године биће оспособљавање команди свих нивоа за планирање операција и командовање јединицама у операцији, као и оспособљавање јединица Војске за извршавање додељених задатака из Плана ангажовања Војске Србије у миру. Такође, један од тежишних задатака обуке у овој години биће и оспособљавање кадра за даљу примену новоусвојеног нормативно-правног оквира у систему одбране,

усклађеног с нормативно-правним оквиром Европске уније у области безбедности.

Министарство одбране и Војска Србије посебну пажњу посвећују обуци и школовању кадра. Доношењем „Закон о војном образовању“, чији је нацрт „прошао“ јавну расправу, ускладићемо прописе из области школовања, усавршавања и оспособљавања припадника за потребе одбране с прописима у Републици Србији.

У складу с Директивом за обуку у Војсци у 2014. години, команде и јединице нивоа батаљона и њему равних и виших јединица извешће 320 вежби. Планирано је и учешће на 18 међународних вежби – од тога 11 с јединицама, на пет ћемо ангажовати наше штабне официре, а на две ћемо упутити посматраче.

Осим тога, током године отпочеће и планирање пет вежби, чија је реализација предвиђена у наредној години.

На националном нивоу, најважније вежбе током 2014. године биће тактичка вежба с бојевим гађањем „Гром 2014“, коју ће извести Здружена оперативна команда са снагама за хитно реаговање Војске Србије, и показна једнострана здружена тактичка вежба с бојевим гађањем „Раваница 2014“, коју ће у јуну реализовати Команда Копнене војске с ојачаним механизованим батаљоном, уз учешће авијације из састава В и ПВО.

Од мултинационалних вежби које ћемо извести у Србији, треба издвојити „Платинасти вук 14“, на којој ће учествовати до 250 представника страних оружаних снага, међу којима ће бити Маринске снаге Европске команде Оружаних снага САД, као и оружаних снага Бугарске, Румуније, Азербејџана, Хрватске и Словеније. Крајем године очекује нас и вежба „Платинасти вук 15“, а реализоваћемо и тактичку вежбу с бојевим гађањем с руским ваздушнодесантним јединицама. Уз вежбу „Викинг 14“, која је недавно завршена, то су најзначајније међународне вежбе Војске Србије у 2014. години. Припадници наше војске учествоваће и на светском пр-

венству у тенковском биатлону, које ће се овог лета одржати у селу Алабино, у Московској области, у бази 20. армије Западног војног округа Руске Федерације.

Какво је тренутно стање у В и ПВО Војске Србије? Има ли ризика услед исцрпљивања ресурса наших ваздухоплова? Докле се стигло с набавком ПВО система?

– Већина ваздухоплова, који се налазе у наоружању Војске Србије, произведена је пре 1990. године, тако да се одређеном броју ближи крај века употребе.

Опремање В и ПВО, као и осталих састава Војске, непрекидан је процес, а Министарство одбране и Војска Србије одредили су приоритете у складу с додељеним средствима. У току 2014. године планирано је увођење у оперативну употребу новог авиона „ласта“ – за почетну и основну обуку, те опремање мобилним центрима ВОЈ. Такође, уколико се пронађу новчана средства, планирамо обнову ресурса транспортне авијације – ремонт транспортних авиона Ан-26 и Ан-2, као и ремонт хеликоптера. У плану је и завршетак модернизације ракетног система „куб“ и модернизација осматрачког радара П-12, чији је прототип већ у оперативној употреби.

Упркос огромним напорима Министарства одбране да обезбеди потребна средства, финансијска ситуација у којој се одвија опремање В и ПВО, али и целе Војске, врло је тешка. Уколико се не отпочне с првом фазом опремања, може доћи до пада способности нашег ваздухопловства и противваздухопловне одбране.

Каква су искуства наших припадника у операцији поморских снага Европске уније – Аџаланџа? Да ли ће се током године повећавајући учешће српских плавних шлемова у мисијама под окриљем Уједињених нација у Уније?

– Разговарао сам са припадницима наше војске који су се вратили из ове мултинационалне операције под окриљем Европске уније. Реч је о нашим припадницима који су у водама Индијског океана били задужени да, као аутономни тим за заштиту бродова, штите брод Светског програма за храну „Каролина скан“, који превози храну и хуманитарну помоћ неопходну становницима Сомалије.

У овој ризичној и напорној мисији они су се одлично показали и на од-

пловидбе било је неколико критичних ситуација у којима се тим нашао и ре-говао изузетно професионално.

Када је реч о повећању учешћа припадника Војске Србије у мултинационалним операцијама Уједињених нација и Европске уније, постоји јасан тренд раста нашег ангажовања. На пример, у 2013. години, у шест мултинационалних операција Уједињених нација и две мултинационалне операције Европске уније било је ангажовано 327 припадника наше вој-

Уједињених нација у Западној Сахари (MINURSO), у Републици Мали (MINUSMA), у Џаму и Кашмиру (UNMOGIP), затим у Јужном Судану (UNMISS), две у Судану (UNAMID и UNISFA) и на Блиском истоку (UNDOF).

Такође, планирамо да ангажујемо наш санитарски тим у још једној мултинационалној операцији Европске уније – EUTM Mali, и повећамо бројно стање у мисији Уједињених нација у Либану, ангажовањем још једне јединице ранга вода, са задат-

Снимео Даримир БАНДА

говарајући начин представили своју отаџбину и Војску Србије. У Србију су се вратили богатији за велико и драгоцено искуство. Први наш тим за заштиту бродова боравио је у мисији 100 дана. У том периоду провео је осам дана у француској бази, 50 на броду у лукама на укрцавању и искрцавању терета, 24 дана у току пловидбе и 18 дана док се штићени брод налазио усидрен испред лука. Током

ске, а у 2014. години планирано је ангажовање до 500 припадника у девет мултинационалних операција – шест под мандатом највише међународне организације и три под окриљем заједнице европских народа. Тренутно је 215 припадника наше војске ангажовано у мултинационалним операцијама.

Постоји могућност учешћа у још седам мултинационалних операција

ком да штити снаге Уједињених нација.

У водама Индијског океана у мисији Аталанта ангажовали смо двојицу наших штабних официра – на грчкој фрегати „Psara“ и на немачкој фрегати „Brandenburg“, а завршило се учешће нашег официра на француској фрегати „Sigoco“.

У сваком случају, пажљиво бирамо partnere у операцијама, а из-

ВОЈСКА ПОНОВО У ПОЖЕГИ И ЗРЕЊАНИНУ

Због чега ће и када војска поново ући у касарне у Пожеги и Зрењанину?

– Приликом анализе размештаја команди, јединица и установа Војске, као и током извршавања редовних задатака, пре свега када треба пружити помоћ становништву, показала се потреба за размештајем јединица на простору западне Србије и средњег Баната. Зато се и јавила идеја да касарне у Пожеги и Зрењанину поново „заживе“.

Министарство одбране и Војска Србије дефинисали су ранг и врсту јединица које треба разместити у Зрењанину и Пожеги и израдили динамички план њиховог размештаја. Првобитно је планирано да се размештај јединица одвија у четири фазе, у периоду од 2014. до 2019. године. Међутим, радови се одвијају беспрекорно, и очекујем да се до краја године заврши размештај јединица у војним комплексима у тим градовима. На тај начин побољшава се стратегијски развој наше војске у целини и олакшава попуна јединица у миру, без повећања бројног стања.

Од осталих значајних промена треба нагласити да је у току поступак предаје четири базе у Копненој зони безбедности у надлежност Министарства унутрашњих послова.

бор усклађујемо с интересима Србије на међународном плану.

Војска Србије пружала је помоћ становништву приликом снежних мећава у Војводини и шоком проблема у водоснабдевању Ужица. Каква су искуства када је реч о реализацији ње преће мисије?

– Војска Србије одувек је била и биће уз свој народ. То је показала и овај пут. За водоснабдевање Ужица, у складу с одлуком министра одбране, од 27. децембра 2013. до 7. фебруара 2014, ангажовано је 29 припадника Војске, који су с 13 ауто-цистерни за воду прешли око 25.000 километара и допремили грађанима више од 3.750 тона пијаће воде.

На изградњи привременог водовода за потребе Ужица, од 7. до 25. јануара, ангажовали смо 73 припадника Војске, који су са девет машина и 16 моторних возила урадили 1.500 метара канала за постављање водоводних цеви, рашчистили околни терен, превезли и насули око 1.500 кубних метара шљунка, при чему су прешли око 20.500 километара.

Када су на завејаним путевима у Војводини били угрожени људски животи, у сложеним метеоролошким условима, Војска Србије је од 31. јану-

ара до 3. фебруара организовала и извршила извиђање с копна и ваздуха, евакуацију угрожених грађана ваздушним и копненим путем, доставу хране, топлих напитака и војне опреме за утопљавање, као и контролу и обезбеђење путних праваца. На овом задатку ангажован је 231 припадник Војске, пет ваздухоплова, 38 моторних возила, 14 специјалних моторних и борбених возила и 15 инжењеријских машина. Из снежних наноса евакуисана су 332 грађана – ваздушним путем 240 и копненим путем 92 грађана. Подељено је око 1.000 литара чаја и око 600 obroка хране, а уступљено је и око 350 комада опреме за утопљавање. Реализацији ових активности присуствовали су министар одбране Небојша Родић и први потпредседник Владе Александар Вучић.

Опште искуство јесте да правовремена реакција Војске Србије, добра организација и војничка дисциплина, као и пожртвован рад ангажованих припадника, којима и овом приликом одајем признање, уз професионалну сарадњу са Сектором за ванредне ситуације МУП-а, дају очекиване резултате. Медији су препознали да је Војска и у овим ситуацијама била поуздан ослонац држави и грађанима, те нам пружили значајан публицитет. Оно што би унапредило даљи рад у трећој мисији јесте опремање

савременим вишенаменским хеликоптерима.

Како у времену пред нама, када се свакодневно најављује шведња, сачувавши стандард припадника Војске?

– Ситуација је тешка. То знамо и моји сарадници и ја, а и државни врх. Људи нам тешко живе, посебно подофицири, наравно и војници и цивилна лица и официри. Упркос свим напорима које Министарство одбране и Војска Србије чине, ове године, нажалост, неће бити побољшања животног стандарда припадника Војске. Они деле судбину друштва. Тако је то у Србији увек и било. Увек су старешине и војници делили судбину народа који су имали част и обавезу да бране. Сетите се само војводе Мишића и његовог шињела!

Просечна плата професионалних припадника наше војске износи око 44.000 динара, што је на нивоу републичког просека, а око 12.000 наших припадника нема решено стамбено питање. И поред тога, настојаћемо да сачувамо стандард наших припадника. У буџету с којим Министарство одбране располаже има довољно новца за редовну исплату плата и два усклађивања плата од по 0,5 до 1 одсто. Министарство улаже велики труд да, у сложеној финансијској ситуацији, појачаним надзором у свим областима свог деловања, утиче на рационално трошење буџетских средстава.

Такође, Министарство одбране покушава да реши велики проблем стамбеног збрињавања наших припадника. И резултати су видљиви. Скоро сваког месеца поједини добију кључеве од стана. Поред насеља „Степа Степановић“, где је од планираних 779 подељено 692 стана, Министарство планира да у целој Србији, конверзијом неперспективне војне имовине и у договору с локалним властима, обезбеди станове за своје припаднике.

Морамо да штедим, рационално трошимо одобрена средства, повећамо ниво одговорности и ефикасности рада на радним местима, али и да нађемо начин да професионалним војницима, после истека уговорног рока, обезбедимо предност у запошљавању у државним институцијама. ■

Владимир ПОЧУЧ